

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

21 december 2021

Kenmerk

Z/21/032964 / D/21/043824

Portefeuillehouder

George Becht

Portefeuille

Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)

Opsteller

Sneep, Siebe

Onderwerp

Financiële stand van zaken onderwijshuisvestingsprojecten december 2021

Kennisnemen van

de stand van zaken met betrekking tot:

- a. de budgetten die op grond van IHP en Vaststellingsovereenkomst beschikbaar zijn voor actuele onderwijshuisvestingsprojecten (paragraaf A, tabel 1 t/m 5);
- b. ontwikkelingen rond de financiering van onderwijshuisvestingsprojecten buiten IHP en Vaststellingsovereenkomst om (paragraaf B, tabel 6);
- c. de inzet van het krediet "Vernieuwing overige schoolgebouwen" (paragraaf C, tabel 7).

Inleiding

In onze raadsinformatiebrief (RIB) van 12 oktober 2021 hebben wij u geïnformeerd over de (financiële) stand van zaken met betrekking tot de nieuwbouw van de Wilhelminaschool en de daarbij behorende tijdelijke huisvesting en over de voortgang van de vervolgopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting (SH/OHV). In de nu voorliggende RIB informeren wij u over:

- de laatste financiële ontwikkelingen rond de bouw van de Wilhelminaschool en
- geven wij een financieel overzicht van de overige actuele onderwijshuisvestingsprojecten, inclusief de manier waarop met de kosten van deze projecten in de begroting rekening gehouden wordt of kan worden.

Nieuwbouw Wilhelminaschool

Met betrekking tot de nieuwbouw van de Wilhelminaschool hebben wij in de raadsinformatiebrief van 12 oktober 2021 onder meer aangekondigd dat de contractvorming met de uitvoerende partij(en) dit najaar zou worden afgerond en dat wij bij de vaststelling van het definitieve bouwbudget (na aanbesteding) rekening zouden houden met marktwerking (aanbesteding), prijsindex (tot einde werk) en meerwerk (dakisolatie en warmtepomp). Om deze redenen hebben wij het eerder beschikbaar gestelde taakstellende budget voor de nieuwbouw verhoogd met een bedrag van € 449.992. Dit investeringskrediet wordt gedekt ten laste van het krediet "Vernieuwing overige schoolgebouwen", op welke krediet wij hierna nader ingaan.

Overige projecten

Momenteel wordt niet alleen gewerkt aan de Wilhelminaschool, ook een aantal andere onderwijshuisvestingsprojecten (OHV-projecten) verkeren op dit moment in diverse stadia van voorbereiding en uitvoering. In de nu voorliggende raadsinformatiebrief geven wij hiervan een totaaloverzicht. Dit overzicht is met name bedoeld om inzicht te geven in de

manier waarop de financiering van deze projecten in de begroting is verankerd of nog moet worden verankerd. De financiële dekking van de benodigde budgetten wordt ten laste gebracht van verschillende investeringskredieten of exploitatiebudgetten. Wij maken in het overzicht onder meer onderscheid tussen:

- a. bouwprojecten die gelet op de mate waarin zij gevorderd zijn, *onomkeerbaar* zijn (Wilhelminaschool en R. de Jagerschool);
- b. overige bouwprojecten in het kader van het IHP, waarvan de uitvoering wel-is-waar dringend gewenst is, maar waarvoor nog geen formele opdracht is verleend;
- c. projecten die buiten het kader van het IHP vallen.

Bruggebouw Kalsbeek College

Daarnaast speelt mogelijk het volgende. Medio augustus 2022 loopt het leasecontract voor het zgn. Bruggebouw van het Kalsbeek College aan de Jozef Israëlsaan af. Zeer recent verzocht het Kalsbeek College ons om het Bruggebouw ook na augustus 2022 te laten staan in verband met een onverwachte toename van het aantal leerlingen. Inwilliging van dit verzoek voert de bestaande druk op de beperkte financiële ruimte voor de uitvoering van het IHP verder op. Aan het consensusoverleg (*) is daarom gevraagd om begin januari 2022 een advies aan ons college uit te brengen over de (financiële) benadering van deze wens. Het advies van het consensusoverleg zal voor ons college leidend zijn bij de afwikkeling van het verzoek. De begroting 2022 e.v. lijkt geen ruimte te bieden om het Bruggebouw na medio augustus 2022 in stand te houden. Een verzoek aan uw raad om voor het behoud van het Bruggebouw nog in 2022 extra middelen beschikbaar te stellen, sluiten wij daarom op voorhand niet uit. Aanvullend doen wij u in dat geval een voorstel voor de meerjarenraming 2023 e.v. Niettemin zullen deze eventuele extra uitgaven vanaf medio 2022 deel moeten uitmaken van de afwegingen, die komend voorjaar plaatsvinden in het kader van de vervolgoopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting. Een besluit over de eventuele instandhouding van het Bruggebouw kan in de tijd gezien niet wachten op de eindrapportage vervolgoopdracht SH/OHV.

() Dit is het wettelijk verplichte "op overeenstemming gericht overleg" (oogo) tussen college en schoolbesturen in Woerden. De portefeuillehouder is voorzitter van het overleg.*

Kernboodschap

In **paragraaf A** informeren wij u over de actuele stand van zaken rond de financiering en de dekking van 11 *onomkeerbare* (deel)projecten die voortvloeien uit IHP en Vaststellingsovereenkomst. Concreet gaat het in dit kader om de nieuwbouw en de bijbehorende tijdelijke huisvesting voor de Wilhelminaschool (tabel 1 en 2) en de R. de Jagerschool (tabel 3 en 4). Voor deze projecten is financiële dekking beschikbaar.

Aanvullend geven wij in tabel 5 een overzicht van de 5 overige projecten die in het kader van IHP en Vaststellingsovereenkomst in voorbereiding zijn, maar waarvoor nog geen opdrachtverlening heeft plaatsgevonden. Voor deze projecten is financiële dekking beschikbaar, maar deze is zeer waarschijnlijk onvoldoende. Met deze projecten kan worden ingespeeld op de resultaten die van de vervolgoopdracht SH/OHV worden verwacht.

In **paragraaf B** informeren wij u in tabel 6 over de (financiële dekking van) 6 projecten, die niet onder IHP en Vaststellingsovereenkomst vallen. Financiële dekking is gedeeltelijk beschikbaar (zie nader tabel 6). Deze projecten kunnen geen rol spelen in de afwegingen die in het kader van de vervolgoopdracht SH/OHV worden gemaakt.

In **paragraaf C** geven wij een overzicht van de projecten en projectonderdelen die ten laste van het zogeheten krediet "Vernieuwing overige schoolgebouwen" worden gefinancierd (tabel 7). In de jaren 2020 tot en met 2022 komt hiervoor in totaal 5 miljoen euro beschikbaar. Op 1 januari 2022 bedraagt het positieve saldo € 1.823.136. Ons voornemen is dit saldo in te zetten voor de actuele (deel)projecten, die onder IHP en Vaststellingsovereenkomst vallen en waaraan nog geen budget is toegekend (zie paragraaf A, tabel 3, nr 9 (onomkeerbaar) en tabel 5, nrs. 1 tot en met 5 (niet onomkeerbaar),

Zoals gezegd voorzien wij dat genoemd budget van € 1.823.136 voor laatst bedoelde 5 projecten niet toereikend zal zijn. Nadere afwegingen rond prioritering en financiering zullen daarom plaatsvinden in het kader van de eerder genoemde vervolgoopdracht SH/OHV. De eindrapportage van deze vervolgoopdracht wordt eind maart 2022 opgeleverd. Als er extra middelen nodig zijn, loopt dit altijd via een voorstel aan uw raad of via een van de P&C-producten.

A. Overzicht budgetten en dekking van OHV-projecten, die onder IHP en Vaststellingsovereenkomst vallen (tabel 1 t/m 5)

Nr.	Omschrijving	Toegekend budget	Dekking
-----	--------------	------------------	---------

Tabel 1 - Nieuwbouw Wilhelminaschool

1	Vorbereidingskrediet	€ 300.000	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen
2	Taakstellend budget basisscenario (<i>voor</i> aanbesteding en nog zonder prijsindex tot einde werk)	€ 3.700.000	toegekend bij programmabegroting 2021 en 2022; bij beschikking is € 3.772.000 toegekend
3	Aanvullend budget basisscenario (<i>na</i> aanbesteding en met prijsindex tot einde werk en met meerwerk)	€ 449.992	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen
4	Plusscenario inclusie en duurzaamheid	€ 47.000	t.l.v. de algemene middelen
5	Sloop oudbouw en bouwrijp maken bestaande locatie	€ 310.787	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen
	Totaal	€ 4.807.779	

Tabel 2 - Tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool

6	Plaatsing en verwijdering en maandelijkse huur	€ 857.061	t.l.v. de exploitatiebegroting 2021 t/m 2023
---	--	-----------	--

Tabel 3 - Nieuwbouw R. de Jagerschool

7	Taakstellend budget basisscenario (<i>voor</i> aanbesteding en nog zonder prijsindex tot einde werk)	€ 2.500.000	toegekend bij programmabegroting 2016 en 2017
8	Aanvullend budget basisscenario (i.v.m. aanpassing prijspeil vanaf 2016, toename oppervlakte nieuwbouw door stijging aantal leerlingen, sloop oudbouw en bouwrijp maken bestaande locatie)	€ 636.615	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen
9	Aanvullend budget basisscenario (<i>na</i> aanbesteding, met prijsindex tot einde werk en met evt. meerwerk)	p.m.	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen
10	Plusscenario inclusie en duurzaamheid	p.m.	t.l.v. de algemene middelen
	Totaal	€ 3.136.615	

Tabel 4 - Tijdelijke huisvesting R. de Jagerschool

11	Plaatsing en verwijdering en maandelijkse huur	€ 580.000	cfm. collegebesluit gereserveerd in de exploitatiebegroting 2021 t/m 2024; beschikking wordt afgegeven na ontvangst van een Plan van Aanpak
----	--	-----------	---

Tabel 5 - Te reserveren voor de overige projecten die in voorbereiding zijn

1	Vernieuwing/instandhouding dependance Scholencluster Harmelen (oudbouw De Horizon)	n.t.b.	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen (raming minimaal € 240.500 incl. B.T.W., sloop oudbouw en aanhelen schoolplein)
2	Vernieuwing gymzaal Coba Ritsemastraat van het Kalsbeek College	n.t.b.	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen (raming minimaal € 825.149 incl. B.T.W., maximaal 1 mln. euro incl. B.T.W.)
3	Bijdrage subsidies verbetering corona-gerelateerde ventilatie (SUVIS) Kalsbeek College (2x), Jan de Bakkerschool en De Schakel	n.t.b.	t.l.v. krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen (nog niet geraamd)
4	Optie: vestiging nieuwe SO/VSO-school	n.t.b.	onderzoek naar haalbaarheid is gaande
5	Behoud Bruggebouw Kalsbeek College na 1 augustus 2022	n.t.b.	Begin januari 2022 zal het consensusoverleg een advies aan ons college uitbrengen over de (financiële) benadering van deze wens

B. Overzicht budgetten en dekking van OHV-projecten, die *niet* onder IHP en Vaststellingsovereenkomst vallen

Tabel 6 - Projecten die niet via IHP en Vaststellingsovereenkomst gefinancierd worden

1	Vernieuwing brandalarm- en inbraakalarminstallaties	n.t.b.	in 2017-2021 is € 500.000 beschikbaar gesteld; wellicht in 2023 extra krediet nodig
2	Scholencluster Kamerik		Er is een tekort doordat oorspronkelijk een bedrag van € 822.449 aan grondopbrengsten (GREX) kon worden aangemerkt als dekking. Op basis van de huidige wet- en regelgeving mogen er vanuit de GREX echter geen gelden meer aan het krediet worden toegevoegd. Gewerkt wordt aan een voorstel, waarbij dit budgetneutraal wordt hersteld.
3	Brandveiligheid Minkema College, vestiging Minkemalaan	€ 170.000	tekort van € 17.298 melden bij de jaarrekening.
4	Constructiefout brandveiligheid Minkema College, vestiging Steinhagenseweg	n.t.b.	t.l.v. de algemene middelen; in de risicoparagraaf wordt rekening gehouden met een uitgave van maximaal 1,5 mln. euro
5	Constructiefout dak Margrietschool, incl. tijdelijke huisvesting	€ 3.053.017	waarvan € 799.288 t.l.v. een exploitatiebudget (tijdelijke huisvesting) en € 2.253.729 t.l.v. een investeringskrediet (herstel dak); van het inmiddels afgesloten <i>exploiatiebudget</i> is een bedrag van € 230.000 teruggevloeid naar de algemene middelen.

6	Aankoop grond Middelland t.b.v. een basisschool en eventuele andere maatschappelijke voorzieningen, waaronder een sporthal	n.t.b.	t.l.v. de algemene middelen
7	Sloop en bouwrijp maken grond Wilhelminaschool	n.t.b.	mogelijk is een gedeelte van het beschikbaar gestelde bedrag van € 310.787 twee maal in mindering gebracht op het krediet Vernieuwen overige schoolgebouwen. Als dit zo is, is correctie noodzakelijk en dient dit bedrag alsnog aan genoemd krediet te worden toegevoegd.

C. Overzicht besteding, reservering en restant investeringskrediet "Vernieuwing overige schoolgebouwen"

Tabel 7 - Opbouw en besteding krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen

Krediet Vernieuwing overige schoolgebouwen		
1	Toevoeging Programmabegroting 2020-2023	2.000.000
2	Naar Wilhelminaschool	-940.000
3	Naar R. de Jagerschool	-500.000
4	Naar Scholencluster Kamerik	-560.000
5	Toevoeging Programmabegroting 2021-2024	1.000.000
6	Naar R. de Jagerschool	-636.615
7	Toevoeging restant sporthal Essenlaan	220.530
8	Collegebesluit Sloop en bouwrijpmaken Wilhelminaschool D/21/021634	-310.787
9	Collegebesluit meerkosten Wilhelminaschool D/21/041080	-449.992
10	Toevoeging Programmabegroting 2022-2025	2.000.000
	Saldo	1.823.136

inclusief voorbereidingskrediet nieuwbouw ad € 300.000

wordt geboekt in 2022

Financiën

Zie bovenstaande tabellen.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief D/21/035113 van 12 oktober 2021, "Stand van zaken nieuwbouw en tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool, mede in relatie tot de vervolgopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting (SH/OHV)".

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

12 oktober 2021

Kenmerk

Z/21/026594 / D/21/035113

Portefeuillehouder

George Becht

Portefeuille

Onderwijs (incl. Huisvesting, leerplicht, leerlingenvervoer en passend onderwijs)

Opsteller

Sneep, Siebe

Onderwerp

Stand van zaken nieuwbouw en tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool, mede in relatie tot de vervolgoopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting (SH/OHV)

Kennisnemen van

de stand van zaken met betrekking tot:

- a. de nieuwbouw voor de Wilhelminaschool aan de Oostsingel;
- b. de tijdelijke huisvesting voor de Wilhelminaschool aan het Thijssepad;
- c. de vervolgoopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting (SH/OHV).

Inleiding

Met de nu voorliggende raadsinformatiebrieff reageren wij tevens op de nog openstaande moties en toezeggingen over de nieuwbouw en de tijdelijke huisvesting van de Wilhelminaschool, namelijk:

- a. T-456: RIB melden hogere kosten aan de IHP-partners (zie bijlage);
- b. T-473 en M-125: Motie proces tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool (zie bijlage).

Beide onderwerpen hebben een nauwe relatie met de vervolgoopdracht Strategische Heroriëntatie (SH), onderdeel onderwijshuisvesting (OHV), reden waarom wij van de gelegenheid gebruik maken u ook over dit onderwerp te informeren.

Kernboodschap**1. Nieuwbouw Wilhelminaschool aan de Oostsingel**

Dit onderwerp heeft een relatie met T-456.

Kort na de politieke avond van 12 november 2020 heeft de portefeuillehouder u door middel van een memo toegelicht hoe het door ons college beschikbaar gestelde taakstellend budget basiscenario nieuwbouw Wilhelminaschool is opgebouwd (memo bijgevoegd).

Op 29 maart 2021 heeft het zgn. consensusoverleg tussen college en schoolbesturen plaatsgevonden. In dit overleg is uitgebreid gesproken over de vervolgoopdracht SH/OHV (zie hierna onder 3). De toenemende kosten van de lopende OHV-projecten - waaronder de Wilhelminaschool - en de gevolgen hiervan voor volgende projecten maken uitdrukkelijk deel uit van de in gezamenlijk overleg vastgestelde opdrachtformulering voor de vervolgoopdracht. Met deze vervolgoopdracht wordt de afgesproken 5-jaarlijkse evaluatie van het van Integraal Huisvestingsplan (IHP) naar voren gehaald. Dit past binnen de afspraak dat gemeente en schoolbesturen bij veranderende omstandigheden met elkaar in gesprek gaan over de consequenties voor de bestaande afspraken.

De nieuwbouw voor de Wilhelminaschool start in januari 2022 en wordt opgeleverd voorjaar 2023 (bron: planning bouwheer SPCO Groene Hart).

Aan de bouwheer worden de volgende taakstellende budgetten beschikbaar gesteld (raming):

- basisscenario € 3.772.000 (collegebesluit; nader toegelicht in de eerder genoemde memo)
- plusscenario € 47.000 (raadsbesluit van 13 oktober 2020, 20R.00911 en 20R.00912)
- sloop en bouwrijpmaken € 310.787 (collegebesluit; zie hierna onder 2)

De aanbestedingsprocedure voor het werk en de contractvorming met de uitvoerende partij(en) worden dit najaar afgerond. Bij de vaststelling van het definitieve budget houden wij niet alleen rekening met de actuele bouwkosten-index, maar ook met onvoorziene uitgaven in verband met:

- meerwerk dakisolatie (aanvullende eisen verzekeraars bij de plaatsing van zonnepanelen) en
- meerwerk alternatieve locatie en/of alternatieve voorziening warmtepomp (in verband met bezwaren van omwonenden).

Gelet op zowel marktwerking als meerwerk is er een risico dat de werkelijke kosten van de nieuwbouw hoger zullen zijn dan de geraamde taakstellende budgetten. Wij zullen hier te allen tijde intensief met het schoolbestuur over in contact blijven.

Om juridische redenen hebben wij de eigen bijdrage van het schoolbestuur tijdelijk opgeschort. De eigen bijdrage wordt medio 2022 opnieuw vastgesteld aan de hand van de nieuwe afspraken die hierover gemaakt zullen worden in het vervolgtraject SH/OHV.

2. Tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool aan het Thijssepadi

Dit onderwerp heeft een relatie met T-473 en M-125.

Op 6 april 2021 hebben wij een besluit genomen over de definitieve locatie voor de tijdelijke huisvesting aan het Thijssepadi. De omgevingsvergunning is inmiddels verleend, het werk is gegund en de ingebruikname is voorzien op de eerste schooldag na de herfstvakantie van dit jaar (bron: bouwheer SPCO Groene Hart).

Aan de bouwheer wordt op basis van een raming in de jaren 2021 tot en met 2023 een taakstellend budget beschikbaar gesteld van in totaal € 857.061,36 (collegebesluit). Het definitieve budget stellen wij later dit jaar vast.

In het door uw raad in 2018 vastgestelde Integraal Huisvestingsplan worden alle nieuwe uitgaven voor onderwijshuisvesting in 42 jaar afgeschreven. Inmiddels staat vast dat deze methodiek voor de kosten van *tijdelijke* huisvesting niet langer is toegestaan; deze kosten moeten voortaan ten laste van een exploitatiebudget gebracht worden. Om dit mogelijk te maken heeft u op 24 juni 2021 met de vaststelling van de voorjaarsnota de daarvoor bestemde begrotingswijziging goedgekeurd. Op grond van deze wijziging is een bestaand OHV-investeringskrediet afgeraamd ten gunste van de ophoging en herverdeling van een bestaand OHV-exploitatiebudget. Ook de gevolgen van dit onderdeel worden als aandachtspunt meegenomen in de vervolgoopdracht SH/OHV.

De zoektocht naar een geschikte locatie voor de tijdelijke huisvesting heeft zowel in- als extern enige turbulentie veroorzaakt. Reden waarom wij op verzoek van uw raad onderzoek hebben toegezegd naar onder meer oorzaak en oplossingsrichting, om herhaling in de toekomst te voorkomen. Het onderzoek wordt intern verricht, levert tevens input voor het actuele directieplan en behelst een viertal stappen, namelijk:

- Interviews met betrokken in- en externe partijen (inhoudelijk en bestuurlijk betrokkenen, schoolbestuur en omwonenden);
- Van leerpunten naar concrete verbeterpunten;
- Terugkoppeling naar uw raad (voorlopige planning: 16 december 2021);

- Lessen voor de organisatie (aanpassing procesbeschrijvingen en beslisboom).

3. Vervolgopdracht Strategische Heroriëntatie, onderdeel onderwijshuisvesting (SH/OHV).

Om deze opdracht vorm te kunnen geven, is in overleg met het consensusoverleg een voorbereidingsgroep ingesteld, bestaande uit deskundigen van zowel gemeente als schoolbesturen. De voorbereidingsgroep zal worden aangestuurd door een extern bureau. Hiervoor zijn 3 partijen uitgenodigd en 2 inschrijvingen ontvangen. De opdracht is gegund aan ICS Adviseurs. De voorbereidingsgroep adviseert aan het consensusoverleg, dat op haar beurt ons college adviseert. De eindrapportage wordt eind eerste kwartaal 2022 verwacht.

Naast een onderzoek naar mogelijke financiële ombuigingen, wordt in het onderzoek onder meer de financiële invloed van een aantal recente nieuwe ontwikkelingen in kaart gebracht, waaronder:

- juridische houdbaarheid eigen bijdrage schoolbesturen;
- overheveling bekostiging tijdelijke huisvesting van investeringskrediet naar exploitatiebudget;
- toename OHV-uitgaven;
- financiële last herstel constructiefouten;
- voortschrijdend inzicht rond prioritering.

Wij signaleren dat er door diverse oorzaken een toenemende druk ontstaat op het onderwijshuisvestingsbudget, dat de komende jaren beschikbaar is. Dit staat haaks op het streven van uw raad om de uitgaven voor deze portefeuille de komende jaren zo mogelijk juist te beperken. Om binnen de financiële afspraken van de Vaststellingsovereenkomst onderwijshuisvesting van 1 januari 2019 te kunnen blijven, voorzien wij wel een inhoudelijke bijstelling van het IHP en hiervoor starten wij het overleg.

Financiën

Niet van toepassing.

Vervolg

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. T-456; motie van 26 november 2020 inzake Melden hogere kosten nieuwbouw Wilhelminaschool aan IHP Partners van de fractie van Woerden voor Democratie (D/21/036657).
 2. T-473 en M-125; motie van 18 en 25 maart 2021 inzake Proces tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool van de fractie van ChristenUnie/SGP (D/21/036658).
 3. Bijlage bij T-473 en M-125; chronologisch feitenrelaas van 9 maart 2021 inzake proces tijdelijke huisvesting Wilhelminaschool (D/21/036659).
 4. Memo Verschilanalyse taakstelling budget basisscenario nieuwbouw Wilhelminaschool (D/21/036660).
-